

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2021
Karar No : 2014/4291

REKABET KURUMU
Tarih : 27.04.2015
Sayı : 2150

Davacı : Şeker Piliç ve Yem Sanayi Ticaret A.Ş.
Vekilleri : Av. Zümrüt ESİN , Av. Şadi ÖZ, Av. Ceren ALTINÖZ
Av. Hakkı Can YILDIZ
Ebulula Mardin Cad. Gül Sok. No:2, Maya Park Tower 2
Akatlar - Beşiktaş / İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza, B-3 Blok Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Ayperi SAMANTIR - Aynı adreste

Davanın Özeti : Piliç eti pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin aralarında anlaşarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerinden bahisle, aynı Kanun'un 16. maddesi ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 25.11.2009 tarih ve 09-57/1393-362 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısımları ile cezaya dayanak alınan, 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren anılan Yönetmeliğin 3. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendi, 5. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi ve Geçici 1. maddesinin; Yönetmelikle "kartel" tanımının yapılmasının ve karteller için, yıllık gayrisafi gelirlerin yüzde ikisi ile yüzde dördü oranında ayrı bir ceza öngörülmesinin suçların ve cezaların kanuniliği ilkesine aykırı olduğu, Yönetmelikle cezaların alt sınırı ve üst sınırını belirleme olanağı bulunmadığı, Yönetmeliğin Geçici 1. maddesiyle geriye yürümezlik ilkesinin aşıldığı, kararda bir kartel anlaşmasının varlığının ispatlanamadığı ve davacının fiillerinin teşebbüs aşamasında kaldığı, ilgili ürün pazarının hatalı tespit edildiği, piliç eti sektörünün doğal yapısı gereği ürün programlamasının en az iki yıl sonrasına ilişkin olarak yapılabileceğinin göz ardı edildiği, piliç eti sektörünün üst üste yaşadığı krizlerin muafiyet değerlendirmesinde göz önüne alınması gerektiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinde para cezasının tespitinde dikkate alınacak hususların Kurul tarafından çıkarılacak Yönetmeliklerle belirleneceğinin belirtildiği, Kanun'un 27. maddesinde ise, Kurul'a Kanun'un uygulamasıyla ilgili olarak Tebliğler çıkarmak ve gerekli düzenlemeleri yapmak görev ve yetkisinin verildiği, Kurul'un 4054 sayılı Kanun'la tanınan yetkiyi aşmadığı, Kanun'un 4. maddesinin belirli eylemlerle sınırlı bir tanım getirmediği, bu tanımın zaten kartel oluşumunu da kapsadığı, ayrıca Anayasa'nın 167. maddesinde de kartele değinildiği, para cezasının uygulamasında yol gösterici nitelikte düzenleme yapılmasının, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinde öngörülen ve üst sınırı %10 olarak belirlenen ciroya dayalı nispi idarî para cezasının her olay bakımından nasıl uygulanacağına objektif esaslara bağlı olarak belirlenmesi açısından önemli olduğu, idare hukukunda kanunilik

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2021
Karar No : 2014/4291

ilkesinin ceza hukukunda uygulandığı şekilde katı uygulanmadığı, Yönetmelikte yeni bir suç/kabahat yaratılmadığı gibi mevcut cezalarda da, cezanın niteliğinde bir farklılık yaratılmadığı, kişilere hak tanıyan düzenlemelerin geçmişe yürütülmesinde hukuka aykırı bir yön görülmediği, eksik incelemenin söz konusu olmadığı, rekabeti kısıtlama amacının ihlâl için yeterli olduğu, ancak zaten yapılan anlaşmaların piyasada olumsuz sonuç doğurduğuna dair tespitlerin kararda yer aldığı, kartel anlaşmalarıyla fiyat davranışlarının karşılaştırıldığı ve sektörde bir anlaşmanın varlığının ortaya konulduğu, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Emre ERMAN'ın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Pınar İMİRZALIOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, piliç eti pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin aralarında anlaşarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerinden bahisle, aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 25.11.2009 günlü, 09-57/1393-362 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısımları ile, 15.2.2009 günlü, 27142 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 3. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendi, 5. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi ve Geçici 1. maddesinin iptali istemi ile açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun "İdari Para Cezası" başlıklı 16. maddesi, 23.01.2008 günlü, 5728 sayılı Kanun ile değiştirilmiş ve maddenin son paragrafında; "Bu maddeye göre verilecek idari para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar, işbirliği hâlinde para cezasından bağışıklık veya indirim şartları, işbirliğine ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." kuralına yer verilmiştir.

Anılan madde uyarınca, davalı idarece davaya konu, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik hazırlanarak, 15.2.2009 günlü ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Yönetmeliğin 4. maddesinde, para cezasının belirlenmesine ilişkin ilkeler belirlendikten sonra, "Temel para cezası" başlıklı 5. maddesinde, temel para cezaları hesaplanırken yıllık gayri safi gelirlerinin karteller için yüzde ikisi ile yüzde dördü, diğer ihlaller için binde beşi ile yüzde üçü arasında bir oranın esas alınacağı öngörülmüş, 8. maddesinde de, yöneticilere ve çalışanlara verilecek para cezası konusunda düzenleme yapılmıştır. Yönetmeliğin "Devam eden soruşturmalar" başlıklı Geçici 1. maddesinde ise; "Bu yönetmelik hükümleri, yürürlüğe girmesinden önce başlatılan ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2021
Karar No : 2014/4291

Dosyanın incelenmesinden, davacı ile birlikte piliç eti pazarında faaliyet gösteren bir grup teşebbüsün 4054 sayılı Yasa'nın 4. maddesine 2003 yılından itibaren muhalefet ettiklerinden bahisle haklarında soruşturma açıldığı ve 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi ile anılan Yönetmeliğin geçici maddesi göz önüne alınarak, Yönetmelik kurallarında yer alan esaslar doğrultusunda dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmıştır.

İlgililerin aleyhine sonuç doğuran idari işlemlerin geriye yürümeyeceği ve düzenleyici tasarrufların düzenledikleri konularda o konuya ilişkin kurallarının yayınlandıkları tarihten itibaren uygulanacağı açıktır. Nitekim, idari işlemlerin geriye yürümemesi hukuk devletinin gereğidir. Öte yandan, cezai idari işlemler uygulanırken ceza hukukunun genel prensiplerinin de göz önüne alınması gerekmekte olup, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "zaman bakımından uygulama" başlıklı 7. maddesinin 2. fıkrasında yer alan; "suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur" kuralı ile, ceza hukukunun genel ilkesi olan "suçun işlendiği zamanın esas alınması gerektiği" açıkça ortaya konulmuştur.

Bu durumda, davacının ilk eylem tarihi olan 2003 tarihinde, davalı idarenin idari para cezalarına yönelik olarak yönetmelik çıkarma yetkisi olmadığı gibi, davacının tespit edilen eylemlerine ilişkin 2003-2008 yılları arasındaki dönemde de, henüz dava konusu Yönetmeliğin çıkarılmamış olduğu göz önüne alındığında, Yönetmeliğin geçmişe yürür şekilde uygulanmasına izin veren Geçici 1. maddesinde ve bu Yönetmeliğin uygulanması sonucunda davacıya verilen idari para cezasında hukuka uyarlık görülmemiştir.

Yönetmeliğin dava konusu 3. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendi ile, 5. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi, dayanağı 4054 sayılı Kanuna uygun bulunduğundan, anılan maddelerde hukuka ve mevzuta aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu Yönetmeliğin Geçici 1. maddesi ile Rekabet Kurulu kararının davacı şirkete ilişkin kısmının iptaline, Yönetmeliğin diğer maddelerine ilişkin olarak ise, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için taraflara önceden bildirilmiş bulunan 16.12.2014 tarihinde, davacı şirket vekili Av. Hakkı Can Yıldız'ın ve davalı idare vekili Av. Ayperi Samantır'ın geldikleri, Danıştay Savcısı'nın hazır olduğu görülmekle, açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra taraflara son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Dava, piliç eti pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin aralarında anlaşarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerinden bahisle, aynı Kanun'un 16. maddesi ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2021
Karar No : 2014/4291

Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 25.11.2009 tarih ve 09-57/1393-362 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısımları ile cezaya dayanak alınan, 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren anılan Yönetmeliğin 3. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendi, 5. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi ve Geçici 1. maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında; Kanunun 4, 6 ve 7. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayrisafi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verileceği, aynı maddenin beşinci fıkrasında; Kurulun, üçüncü fıkraya göre para cezasına karar verirken, 5326 sayılı Kanun'un 17. maddesinin 2. fıkrası bağlamında, ihlâlin tekerrürü, süresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlâlin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususları dikkate alacağı kurala bağlanmış, son fıkrasında ise; para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususların, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceği belirtilmiştir. Kanun'un 27. maddesinde de, Kurula, Kanun'un uygulanması ile ilgili olarak Tebliğler çıkarmak ve gerekli düzenlemeleri yapmak görev ve yetkisi verilmiştir.

Anılan hükümler doğrultusunda, Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ve teşebbüs birlikleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, Kanun'un 16. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları uyarınca verilecek para cezalarının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek üzere, ceza yönetmeliği niteliğindeki "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" çıkarılmıştır.

Dava konusu Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı (ç) bendinde, kartelin; fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danişıklı hareket konularında, rakipler arasında gerçekleşen, rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve/veya uyumlu eylemleri ifade ettiği belirtilmiştir. Yönetmeliğin "Temel para cezaları" başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasında, "Temel para cezası hesaplanırken, Kanun'un 4'üncü ve 6'ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayrisafi gelirlerinin; a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü, b) Diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü arasında bir oran esas alınır." kuralı yer almıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2021
Karar No : 2014/4291

Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde ise: "Bu Yönetmelik hükümleri, yürürlüğe girmesinden önce başlatılan, ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanır." kuralına yer verilmiştir.

Yönetmeliğin, "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin (ç) bendinde yer alan "Kartel" tanımı ile "Temel Para Cezası" başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi yönünden incelenmesinden;

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yer alan rekabete aykırı davranışlar madde metninde sınırlı olarak sayılmış olduğundan, Kanun maddesi çerçevesinde ve metnin sınırını aşmayacak nitelikte belirlenmiş bulunan kartel tanımında 4054 sayılı Kanun'a aykırı bir yön bulunmamakta olup; Kabahatler Kanunu'nun 4. maddesinde belirlendiği üzere, türü ve miktarı kanunla belirlenen bir yaptırımın Kanun ile belirlenen çerçeve hükmünün içeriği ikincil nitelikteki işlemlerle doldurulabileceğinden, idarî yaptırımlarda kanunilik ilkesine de aykırı bulunmamıştır.

Başka bir anlatımla, Yönetmelikteki "kartel" tanımıyla yasaklanan davranışlar, hâlihazırda Kanun'un 4. maddesinde rekabet ihlâli olarak belirtilen davranışlar olduğundan, Yönetmelikte yeni veya farklı bir düzenleme yapılmamış olup, yapılan düzenlemede var olan yasakların "kartel" başlığı altında kategorize edilmesi söz konusu olmuştur.

Bu kategorizasyonun ise, 4054 ve 5326 sayılı Kanunlarda yer alan idarî para cezasının belirlenmesinde ihlâlin ağırlığı kriterinin göz önüne alınması gerektiği yönündeki hükümleri çerçevesinde ve bu hükümlere uygun olarak düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Öte yandan, Kanun'da belirlenmiş bulunan yüzde onluk sınır çerçevesinde salt temel cezaya yönelik olarak kartel ve diğer ihlâller arasında yapılan kategorizasyon, nihai cezanın belirlenmesi niteliğinde olmadığından, idarî para cezasının üzerinden belirleneceği orana bir alt sınır getirilmesi niteliğinde değerlendirilemeyeceği de açıktır.

Belirtilen hususların birlikte değerlendirilmesinden, Yönetmeliğin 3. maddesinin (ç) bendinde yer alan "Kartel" tanımı ile "Temel Para Cezası" başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi yer alan düzenlemeler, 4054 sayılı Kanun kapsamında yer alan ihlâller karşılığında uygulanacak idarî para cezasının belirlenmesi noktasında, ihlâlin ağırlığı kriteri dikkate alınarak yapılan bir kategorizasyon niteliğinde olduğundan, bu maddelerde dayanağı Kanun hükümlerine ve hukuka aykırılık saptanmamıştır.

Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinin incelenmesinden;

Yönetmeliğin dava konusu edilen "Devam eden soruşturmalar" başlıklı Geçici 1. maddesinde yer alan; bu Yönetmelik hükümlerinin, yürürlüğe girmesinden önce başlatılan, ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanacağına ilişkin kuralın, düzenleyici işlemlerin geriye yürümezlik ilkesi ve kabahatlerde zaman bakımından uygulama kuralları çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Geriye yürümezlik ilkesi, hukuk kurallarının zaman bakımından uygulanmasıyla ilgili temel bir ilkedir ve gerek yargısal kararlar gerekse öğretide kabul edilmiş idare hukuku

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2021
Karar No : 2014/4291

kuralıdır. Kural olarak düzenleyici işlemler, yürürlüğe girdiği andan başlayarak hukukî etkilerini doğurur ve yürürlük tarihinden sonraki olaylara uygulanır. Diğer yandan, kabahatlerde zaman bakımından uygulamanın düzenlendiği 5326 sayılı Kanun'un 5. maddesinde, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı, ancak, kabahatler karşılığında öngörülen idarî yaptırımlara ilişkin kararların yerine getirilmesi bakımından derhâl uygulama kuralının geçerli olduğu kuralı yer almıştır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesinde; "İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. İşlendikten sonra yürürlüğe giren kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz. Böyle bir ceza veya güvenlik tedbiri hükmolünmüştü infazı ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar. Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur. Hapis cezasının ertelenmesi, koşullu salıverilme ve tekerrürle ilgili olanlar hariç; infaz rejimine ilişkin hükümler, derhâl uygulanır." kuralı yer almıştır.

Zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerden, suçun işlendiği tarihte yürürlükte bulunmayan bir Kanun'un faile uygulanmayacağı ve sonradan yürürlüğe giren Kanun'un failin lehine ise uygulanacağına ilişkin hükümler, maddi ceza hukukuna ilişkin kurallardır. Bir hususun maddi ceza hukukuna ilişkin olup olmadığını tespit açısından, söz konusu hükmün sonuç cezaya nihai olarak tesir eden, onun miktar ve/veya süresini değiştirebilecek nitelikte hükümler ihtiva etmesi gerekmekte olup, usul kuralı niteliğinde olan, muhakeme veya infaz hukukunu ilgilendiren hususlarda kural olarak derhâl uygulama kuralı geçerlidir.

Bu saptamalar çerçevesinde, dava konusu Yönetmelik yeni bir kabahat ya da yaptırım öngörmediğinden veyahut Kanun'da yer alan yüzde on sınırı dışında sonuç yaptırımını değiştirecek nitelikte hükümler ihtiva etmediği açık olduğundan, salt Kanun'da yer alan idarî para cezasının belirlenmesi noktasında getirilen usuli nitelikte kriterleri içeren ve idarenin her bir somut olayda sahip olduğu takdir yetkisinin geleceğe dönük olarak benzer nitelikteki tüm olaylar bakımından somutlaştırılmasını öngören hükümler ihdas edildiği anlaşıldığından, Yönetmeliğin eylem tarihinde yürürlükte olmamasına rağmen henüz haklarında nihai karar verilmemiş ilgililere uygulanmasının, aleyhte bir durum yaratması söz konusu olduğundan, Yönetmelik hükümlerinin, yürürlüğe girmesinden önce başlatılan, ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanmasına yönelik Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde de hukuka aykırılık saptanmamıştır.

Dava konusu 25.11.2009 tarih ve 09-57/1393-362 sayılı Rekabet Kurulu kararı incelendiğinde;

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler teşebbüs birliği olarak tanımlandıktan sonra, 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2021
Karar No : 2014/4291

piyahasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu hâller, özellikle şunlardır:

a. Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b. Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c. Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d. Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e. Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f. Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerekçelere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." kuralına yer verilmiştir.

Bu kuralla, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

Diğer yandan, davaya konu eylem ve işlem tarihinde yürürlükte bulunan Kanun'un "Para Cezaları" başlıklı 16. maddesinin ikinci fıkrasında da, bu Kanun'un 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlara, ikiyüz milyon liradan aşağı olmamak üzere, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan gayrisafî gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği öngörülmüştür.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2021
Karar No : 2014/4291

Dosyanın incelenmesinden; beyaz et sektöründe faaliyet gösteren 27 teşebbüs ve teşebbüs birliği olan Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıklar Birliği Derneği (Besd-Bir) tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edilip edilmediğinin tespiti amacıyla yapılan soruşturma sonucunda alınan dava konusu Kurul kararında özetle; piliç eti üreticileri arasındaki birlikteliğin 2003 yılında başladığı, birlikteliğin aktif olduğu en son yılın ise 2008 olduğu, teşebbüslerin anlaşmaya bu süre zarfında devamlı surette taraf olmadığına tespit edildiği, 2003-2008 yılları arasında zaman zaman oluşturulduğu tespit edilen bu birlikteliğe ilişkin belgelere bütüncül bir yaklaşımla bakıldığı; zaman tüm bu arzın kısılması ve fiyat tespiti çalışmalarının içinde Abaloğlu, Banvit, Bey Piliç, CP Piliç, Erpiliç, Keskinoglu, Pak Piliç, Şeker Piliç ve Şen Piliç'in aktif olarak yer aldığı, yapılan tespit ve değerlendirmeler ışığında, piliç eti üreticilerinin, Besd-Bir toplantıları ile bilgi değişiminde buldukları ve bu değişimin pazardaki fiyat tespiti, arz kısıtı gibi rekabet ihlallerinin oluşumunu kolaylaştıran bir zemin yarattığı, piliç eti üreticilerinin Besd-Bir bünyesinde yaptıkları toplantılara şirketlerin üst düzey yöneticilerinin katıldığı ve bu toplantılarda sezon değerlendirmesi, arz talep durumu, satış politikaları, fiyatlar, ihracat koşulları gibi pazara ilişkin konuların görüşüldüğü; piliç eti pazarında rakip konumdaki teşebbüsler arasındaki bu görüşmelerin pazarda rekabetin oluşabilmesi için gerekli olan gizlilik ve belirsizlik unsurlarının ortadan kalkmasına yol açtığı, Besd-Bir tarafından yapılan ve teşebbüslerin gizli bilgilerini içeren projeksiyon çalışmalarının bazı teşebbüslere gönderilmesinin piyasadaki şeffaflığı artırmasının yanında diğer teşebbüsler karşısında bu teşebbüsleri daha iyi bir konuma getirdiği, Besd-Bir tarafından arzın kısılması amacıyla üreticilere gelecek dönemlerdeki üretim miktarlarına ilişkin bir plan sunulduğu ve üye teşebbüslerin bu plana uyup uymadığının kontrol edildiği noktalarından hareketle; piliç eti üreticilerinin aralarındaki rekabeti sınırlandıran anlaşmalarının uygulanmasının Besd-Bir tarafından kolaylaştırıldığı sonucuna varıldığı, yapılan faaliyetlerin pazara etkisinin incelenmesi sonucunda ise, hem fiyat analizi hem de teşebbüslerin kendi ifadeleri ışığında, piliç eti pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler arasında piliç eti fiyatının artırılması ve arzının azaltılması için oluşturulan birlikteliğin zaman zaman başarılı olmakla birlikte devamlı bir şekilde sürdürülemediği ve bu nedenle piliç eti pazarına olan etkisinin sınırlı kaldığının tespit edildiği, sonuç olarak bazı piliç eti üreticileri tarafından çeşitli tarihlerde yapılan anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan davranışlardan olduğu, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları sağlamadıkları ve bir kartel anlaşmasının parçaları olduğu sonucuna ulaşıldığından kartel anlaşmasına taraf olan teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 3. fıkrası uyarınca idarî para cezası uygulanması gerektiği belirtilerek davacının da aralarında bulunduğu 9 teşebbüse 2008 mali yılı sonunda oluşan gayrisafi gelirlerinin takdiren %0,8'i oranında olmak üzere para cezası verilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığa konu olayda; beyaz et sektöründe fiyatların artırılmasına ilişkin 07.03.2003 ve 22.02.2004 tarihli anlaşmalar, 05.07.2004 tarihli teklif ile 2008 yılının Nisan ve Mayıs aylarında mevcut olduğu tespit edilen anlaşmalar, arzın kısıtlanmasına ilişkin 20.04.2004

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2021
Karar No : 2014/4291

tarihli teklif, 2005-2006 yıllarında yapılan teklifler ile fiyatların artırılması ve arzın kısılmasına ilişkin 01.06.2007, 15.08.2007 ve 18.06.2008 tarihli toplantılara ait belgeler ile teşebbüslerden elde edilen diğer bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; aralarında davacı şirketin de bulunduğu 9 teşebbüsün; piliç eti fiyatını yükseltmek için aralarında anlaştıkları, piliç eti arzının kısılması için birtakım faaliyette buldukları, gizli şirket bilgilerini ve ileri tarihli liste fiyatlarını birbirleriyle paylaşarak piliç eti piyasasındaki şeffaflığı arttırmaya çalıştıkları ve bayilerinin diğer bayilerle anlaşarak diğer piliç eti üreticilerinin fazla mal üretmesini engellemeye çalıştıkları, Besd-Bir'in ise, anılan bu eylemleri ile teşebbüsler arasındaki koordinasyonu kolaylaştırıcı rolü olduğu görülmektedir.

Bu durumda; dosyadaki bilgi ve belgeler değerlendirildiğinde, davacı şirketin, piliç eti pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin aralarındaki rekabeti azaltmak için 2003-2008 yılları arasında zaman zaman oluşturulduğu tespit edilen birlikteliğe dâhil olduğu anlaşıldığından; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı davranışları nedeniyle, aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca davacı şirkete 2008 mali yılı sonunda oluşan gayrisafi gelirlerinin takdiren % 0,8'i üzerinden idari para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Davacının diğer iddiaları da dava konusu Kurul kararını sakatlayacak nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 262,15-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 3.000,00-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi hâlinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 16.12.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye	Üye
H. Neşe	E. Yücel	Nizamettin	Dr. Hasan	Hamza
SARI	SEYHAN	KALAMAN	GÜL	EYİDEMİR

Yargılama Giderleri :

Başvuru Harcı : 26,25.-TL
Karar Harcı : 35,50.-TL
YD Harcı : 28,15.-TL
YD İtiraz Harcı: 49,25.-TL
Posta Gideri : 123,00.-TL
Toplam : 262,15.-TL

